

Sygn. akt III U 1119/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy F. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania F. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 30 lipca 2014 r., **nr** WUAn- (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 1119/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 grudnia 2014 r.

Decyzją z dnia 30 lipca 2014 r., znak: WUAn- (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. określił, że według stanu na dzień 15 lutego 2013 r. umorzeniu nie będą podlegały należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2007 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 8.038,09 zł, w tym z tytułu składek – 4.989,09 zł i odsetek – 3.049 zł.

W podstawie prawnej decyzji powołano art. 1 ust. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r., poz. 1551) oraz wskazano na wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 2 kwietnia 2014 r. sygn. akt III AUa 1427/13.

W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 15 lutego 2013 r. wnioskodawca zwrócił się z wnioskiem do ZUS o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe, zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres objęty ustawą, do opłacenia, których był zobowiązany z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. W dniu 13 marca 2013 r. ZUS wydał decyzję stwierdzającą, iż umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od kwietnia 2006 r. do stycznia 2007 r. Jednocześnie w punkcie III decyzji umorzono postępowanie w pozostałym zakresie, tj. w zakresie nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2007 r. do lutego 2009 r. W dniu 5 kwietnia

2013 r. wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji. Wyrokiem z dnia 4 października 2013 r. sygn. III U 672/13 Sąd Okręgowy w Przemyślu zmienił zaskarżoną decyzję w części stwierdzając, że umorzeniu podlegają także należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2007 r. do lutego 2009 r. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2014 r. sygn. III AUa 1427/13 uchylił punkt I zaskarżonego wyroku oraz punkt III poprzedzającej go decyzji ZUS i sprawę w tym zakresie przekazał do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny stwierdził, że ZUS winien był w odniesieniu do zaskarżonego zakresu wniosku wydać merytoryczną decyzję i w niej rozstrzygnąć kwestię możliwości ubiegania się przez wnioskodawcę o umorzenie należności z tak określonego tytułu. Odwołując się do treści art. 1 ust. 1 i ust. 6 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność organ rentowy wskazał, że na podstawie zgromadzonych informacji stwierdzono, że w zaskarżonym okresie zobowiązany nie podlegał ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. We wskazanym okresie z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wnioskodawca podlegał wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu, nie jest zatem osobą uprawnioną do skorzystania z umorzenia nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2007 r. do lutego 2009 r.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca F. M., zaskarżając ją w całości i zarzucając jej nieuzasadnione określenie, że według stanu na dzień 15 lutego 2013 r. umorzeniu nie będą podlegały należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2007 r. do lutego 2009 r. W rezultacie wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości przez stwierdzenie, że według stanu na dzień 15 lutego 2013 r. podlegają umorzeniu należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2007 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 8.038,09 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 4.989,09 zł i odsetek w kwocie 3.049 zł oraz zasądzenie na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania.

Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawca podał, że w przedmiotowym okresie spełniał warunki do objęcia dwoma obowiązkowymi ubezpieczeniami, w tym z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej oraz z tytułu umowy o pracę, doszło do zbiegu tych tytułów i opłacania składek tylko z jednego z nich, tj. z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę. Zdaniem ubezpieczonego fakt, iż nie opłacał on za wskazany okres składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności i nie posiadając z tego tytułu zaległości nie oznacza, że w tym okresie nie podlegał on obowiązkowemu ubezpieczeniu z działalności gospodarczej, bowiem wobec pozostawania w tym okresie w zatrudnieniu pracowniczym zapłata składek następowała tylko z tego drugiego tytułu.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując w całości stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że w spornym okresie od lutego 2007 r. do lutego 2009 r. wnioskodawca z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlegał obowiązkowo tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu. Ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej miały dla wnioskodawcy charakter dobrowolny. Wnioskodawca w związku ze zbiegiem ubezpieczeń w systemie pracowniczym i osób prowadzących pozarolniczą działalność na podstawie przepisów art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w spornym okresie objęty był obowiązkowo ubezpieczeniami społecznymi tylko z tytułu stosunku pracy. Wobec powyższego nie mógł posiadać zaległości na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Wobec powyższego wnioskodawca nie jest uprawniony do skorzystania z prawa do umorzenia składek za sporny okres na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej.

Sąd Okręgowy w Przemyślu ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskiem z dnia 15 lutego 2013 r. wnioskodawca F. M. zwrócił się do organu rentowego na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzenie nieopłaconych należności za okres wskazany w ustawie abolicyjnej na

ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy, do opłacenia których był zobowiązany z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Wnioskodawca F. M. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 10 stycznia 1995 r. do 31 stycznia 2010 r. Ponadto zaś w okresie od 10 stycznia 2007 r. do 30 września 2009 r. wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu w (...) w M. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego.

Decyzją z dnia 13 marca 2013 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. określił w pkt I, iż F. M. według stanu na dzień 15 lutego 2013 r. umorzeniu podlegają należności z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od kwietnia 2006 r. do stycznia 2007 r. w łącznej kwocie 8.642,77zł,
- ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2006 r. do stycznia 2007 r. w łącznej kwocie 3 152,68zł,
- Fundusz Pracy za okres od kwietnia 2006 r. do stycznia 2007 r. w łącznej kwocie 699,70 zł.

ZUS w pkt II decyzji podał, iż warunkiem umorzenia w/w należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu. Wskazał, iż należności

z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999 r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie - zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Organ rentowy w pkt III umorzył postępowanie w pozostałym zakresie.

Na skutek odwołania wnioskodawcy od powyższej decyzji Sąd Okręgowy w Przemyślu wyrokiem z dnia 4 października 2013 r. sygn.

III U 672/13 w punkcie pierwszym zmienił zaskarżoną decyzję w części, tj. w punkcie III, w ten sposób, że stwierdził, iż umorzeniu podlegają także należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne F. M. za okres od lutego 2007 r. do lutego 2009 r.

Sąd Okręgowy wywiódł, że wnioskodawca niewątpliwie w okresie będącym przedmiotem badania, tj. od lutego 2007r. do końca lutego 2009r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności spełniał warunki do objęcia go obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi oraz wypadkowym. W tym samym okresie wnioskodawca spełniał warunki do objęcia także innym obowiązkowym ubezpieczeniem (z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę), w związku z czym został objęty ubezpieczeniem pracowniczym i tylko z tego tytułu, w związku ze zbiegiem tytułów ubezpieczenia, opłacono składki na ubezpieczenia społeczne. W przypadku wnioskodawcy, który w badanym okresie spełniał warunki do objęcia dwoma obowiązkowymi ubezpieczeniami, w tym z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej, doszło do zbiegu tytułów i opłacania składek tylko z jednego

z tych tytułów, którym jest w przypadku wnioskodawcy wykonywanie pracy na podstawie umowy o pracę. Fakt, że wnioskodawca nie opłacał za okres od lutego 2007r. do końca lutego 2009r. składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności i nie posiada takich zaległości, nie oznacza, że w tym okresie nie podlegał on obowiązkowemu ubezpieczeniu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. To obowiązkowe ubezpieczenie wynikało z tego, że wnioskodawca posiadał tytuł do ubezpieczenia obowiązkowego, którym było prowadzenie działalności gospodarczej, a jedynie w związku ze zbiegiem z innym tytułem, czyli zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę, doszło do objęcia tym ubezpieczeniem i zapłaty składek tylko z tego jednego tytułu.

Na skutek apelacji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. od wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 4 października 2013 r., Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2014 r., sygn. III AUa 1427/13 uchylił punkt I zaskarżonego wyroku, jak też punkt III poprzedzającej go decyzji Zakładu Ubezpieczeń

Spółecznych Oddziału w R. z 13 marca 2013 r., i sprawę w tym zakresie przekazał do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi rentowemu.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że pozwany organ rentowy winien był także w odniesieniu do wniosku F. M. w zakresie samych nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne wydać merytoryczną decyzję, w niej dopiero rozstrzygnąć kwestię możliwości ubiegania się przez wnioskodawcę o umorzenie należności z tak określonego tytułu. Skoro skarżący tego nie uczynił uchylając się w nieuprawniony sposób od merytorycznego rozpoznania w tym zakresie wniosku odwołującego, zaś Sąd I instancji nie był w prawie na tym etapie postępowania uchybienia tego konwalidować wdając się e merytoryczny osąd sporu.

Dowód:

- dokumentacja zawarta w aktach organu rentowego dotyczących umorzenia należności z tytułu składek,
- akta tut. Sądu o sygn. III U 672/13, w szczególności prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 2.04.2014 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w ramach toczącego się w sprawie postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy F. M. należy uznać za nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r., poz. 1551) na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.):

1)która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2)innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego (art. 1 ust. 6).

Przepisy tzw. ustawy abolicyjnej w art. 1 wyraźnie mówią, jaki jest krąg podmiotowy, do kogo ma ona zastosowanie – a zatem, że odnosi się ona

do osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Możliwe jest zatem umorzenie należności tylko i wyłącznie tym osobom, które w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 2009 r. podlegały ubezpieczeniom społecznym, czyli emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu obowiązkowo.

Obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają m.in. osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych /t.j. Dz. U. z 2013, poz. 1442 ze zm./).

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca wprawdzie prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą

w spornym okresie, ale jednocześnie pozostawał w zatrudnieniu w ramach stosunku pracy.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 10, 18a, 20 i 21, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego albo wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie. Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1a.

W związku z powyższym wnioskodawca podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu) tylko z tytułu ubezpieczenia w ramach stosunku pracy, nie natomiast z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej

W rezultacie zaś powyższego nie może budzić wątpliwości, iż wnioskodawca nie może skorzystać z unormowań przewidzianych przepisem art. 1 ust. 6 wyżej wymienionej ustawy, jako że nie miał on obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Tym samym brak jest podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 lipca 2014 r.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.